

Vuag proletarjai, egyesüljete!

ÚJ VÁRPALOTA

A Magyar Szocialista Munkáspárt Várpalota városi intézőbizottsága és a városi tanács lapja

VII. évfolyam — 36. szám.

ÁRA 30 FILLÉR

Szombat, 1957. szeptember 7.

Vidám, örömteli bányásznap i ünnepség az országos első Várpalotai Széntröszt városában

Még a bor is jobban csúszik, ha tudja az ember, hogy rászolgált az ünnepségre. És a várpalotaiak rászolgáltak, azt senki sem tagadhatja le. Derekesan rászolgáltak, hiszen a bányásznap i verseny országos győztesének büszke érzésével ültek a vendégasztalhoz. Másikülönben pedig ez a nap, nemcsak a várpalotaiakat hívta vendégségbe, hanem a megsz-ez környéket. A rokonok ismerősök úgy időzítették várpalotai látoga-tásukat, hogy az éppen a bányásznapra essék. Amikor a vonatok beju-tottak az állomásra, csak úgy özönlött a tömeg a város felé. Itt azután rikító jó hangulat, udvarias vendégfogadtatás, jőféle ételek, italok és gazdag vásár várta őket.

Mint amikor az örömapa szép lányának kéri fogadja, úgy fogad-ta a tröszt igazgatója, szakszervezeti bizottsága a vendégeket. A bá-nyászünnep pedig olyan, hogy ivással kezdődik, és azzal is fejeződik be. Tehát ittunk. És olyan udvariasan kínáltak az elvtársnők minden ven-déget, hogy azt visszautasítani nem is lehetett. Ünnepelelt az üzemek, ünnepelelt a tröszt ünnepelelt az egész város. Csak a visszaemlékező sza-vak idézték, hogy milyen mélyről is indult el a palotai bányászság, az országos első helyig.

A futballpályától, a versenyben elért helyezési sorrend szerint von-táltak fel az üze-nek d'gozói, a nagygyűlés színhelyére. És, ahogy illyenkor lenni szokott, ion valaki, ahogy ok mondják, nagy ember, és mérleget von a legutóbbi bányásznapról az újig. Most azonban másról is szó van. Egy kicsit a sír széléről jöttünk vissza, politikai és gazdasági téren egyaránt, és hogy visszajöttünk, abban a bányászoknak, és a vár-palotai bányászoknak különösen nagy szerepük van.

Mintha a természet is a szívébe fogadta volna a bányászokat, a szeptember 1-i nap löven ontotta sugarait, és a tömeg sűrű sorokban hullámozott a zenekar hívó ütemére, a szabadtéri színpadhoz. Az elnök-ségben ott ültek a város, a párt, a szakszervezet, a bányák vezetői, s a termelésben kitűnt bányászok. Majlinger József, a tröszt szakszervezeti bizottságának elnöke köszöntötte a megjelenteket, közöttük Dr. Nezdor Ferenc elvtársat, az MSZMP Központi Bizottsága tagját, igazságügy minisztert, a Nehézipari Minisztérium képviselőjében Kovács István elvtársat, az MSZMP Veszprém megyei Bizottságának képviselőjét Vándor József elvtársat, az üzemek képviselőit, akik eljöttek, hogy együtt ün-nepeljenek a bányászokkal. A megnyitó után Kovács István elvtárs, a Nehézipari Minisztérium Szénbányászati Főosztályának képviselője mondott ünnepi beszédet.

Kovács István elvtárs beszéde

Kovács elvtárs, beszéde beve-zető részében méltatta a szénbá-nyászok elévülhetetlen érdemeit, a munkásosztályok a felszaba-dulás előtt és azóta vívott harcát.

— A VII. bányásznap alkalmával az egész ország köszönti a bá-nyászokat. Mint ahogy gazdasági életünk alapja a szénbányászat, úgy a munkásosztálynak is min-dig derekhatát képezte a magyar bányászság. A bányászok dicső-séggel írott forradalmi hagyomá-nyai és a párt iránti hűség adott és ad erőt harcukhoz. A felsza-badulás óta nem volt olyan fe-ladat, hogy a bányászokra ne lett volna szükség és ok mindig helyt is álltak — mondotta, majd így folytatta. — A szocialista iparosi-tás a szénbányászat szilárd helyt-állításának köszönhető. — Ezután emlékeztette a jelenlévőket a Hor-thy-fasizmus időszakára, változta a bányászok nehéz, kilátástalan nyomorúságát, megalázott helyze-tét. — De mindig voltak Patonai Jánosok, Harák Ferencok, Hajdu Istvánok, akik bátran kiálltak a munkásokért. Mint az ország va-lamennyi dolgozójának,

a bányászoknak is csak a fel-szabadulás hozott emberi éle-tet. Nincs az országnak egyet-len olyan politikai, gazdasági, társadalmi területe, ahol ve-zető beosztásban ne találának bányászokat. És ez mind an-nak köszönhető, hogy Ma-gyarországon a munkásosztály kezében van a hatalom.

Annak köszönhető, hogy az el-múlt tizenkét év alatt minden hi-ba ellenére szocializmus épült hazánkban. És annak a harcnak, amelyet a szocializmus felépíté-séért vívtunk, a legnehezebb posztján ott állnak a bányászok. A mi államunk, a bányászoknak ezt a helytállását anyagi és er-kölcsi felemeléssel jutalmazza.

Ezután beszélt a szénbányászat fejlesztéséről. — Nem kell a szomszédba menni példáért, — mondta a többi között Kovács elvtárs, —

Várpalotán bőven megtalál-juk annak bizonyítékát, hogy a bányászok az ország meg-becsült dolgozói. Több száz millió forintot költséggel vá-róssá fejlesztettük az egykori bányászokközseget, új üzemeket nyitottunk,

melyek munkaalkalmakat adnak, szemben a régi idők kétségbeéjtő munkanélküliségével. Szociális, kulturális létesítményekre is több száz milliót fordítottunk csak itt Várpalotán. A régi ötnegyed-es műszakok a létminimumot sem biztosító keresetével szemben megnőtt a bányászok vásárló ere-je. Házakat építenek saját részük-re, kényelmesen berendezik azt, motorkerékpárt vásárolnak, mint ahogy ezt a mai vásár is bizonyít-ja. A becsületesen végzett munka elismerésképpen a mi államunk sok százezer és millió forint ju-talomban részesíti, a munkájuk-ban becsülettel helytálló bánya-szokat, a felszabadulás óta több ezer bányász kapott kitüntetés-t egészen a Kossuth-díjig.

Ezt a rendszert, mely minden eddiginél többet adott a dol-gozóknak és különösen a bá-nyászoknak — ezt akarta megsemmisíteni az októberi ellenforradalom.

— A hazug, szociális jelszavak, a hibák kijavításának jelszava alatt a néphatalom ádáz ellenségei törtek a kommunisták, az állami in-tézmények ellen, emberek szá-zait pusztítottak el, különös fig-yelmet fordítottak arra, hogy az ország olyan fontos iparágát, mint a szénbányászatot szétzüllesszék és évtizedes harcokban feladatu-

kat becsülettel végző kommunis-tákat távolítottak el.

— Hogy a bányászok, az igazi és a becsületes bányászok nem akartak ellenforradalmat, azt be-szédeseen bizonyítja hogy itt Vár-palotán október 25-én még 100 százalékos termelés volt. A tár-sadalom söpredéke, börtönökből szabadult közönséges bűnözők, huligánok, árulók, a régi világ le-tűnt lovagjai bomlasztották a tö-meget.

Az ország veszedelmesen ro-hant a pusztulás felé, csak a forradalmi munkás-paraszt kormány, a Magyar Szocialis-ta Munkáspárt létrejötte men-tette meg a végső pusztulás-tól.

A kormány nagy erőfeszítéseket tett az infláció, a tömegnyomor megakadályozására. Az ipar fel- lendülését fekezte a bányák ter-melésének pangása. A párt sza-vara azonban a bányászok voltak az elsők, akik munkába álltak és rohamosan fokozták a termelést. Ezt elősegítette, hogy a kormány a szénbányászat fizikai dolgozói fizetésének rendezésére 615 mil-lió forintot fordított. Amíg no-venemberben a Várpalotai Szénbá-nyák termelése csak 400 tonnát tett ki, most büszkén mondhat-juk, hogy a bányásznap i ven-senyben az országosan is első Várpalotai Szénbányászati Tröszt 13,400 tonna szenet adott terven felül. A bányászok helytállására jellemző, hogy az ellenforradalmi események alatt 40.000 főre le- apadt munkáslétszám állandó nö-vekedésével március 15-re 66,000 tonnát termelt szénbányászatunk, a május 1. tiszteletére indított munkaverseny pedig 85,000 tonna termelést eredményezett. A szén-

(Folytatás a 2. oldalon)

Várpalota 0,9 százalékkal megelőzte Középdunántúlt

Hogy egy hónapban mennyi terven felüli szenet adnak a bá-nyák, az csak a mérlegelés után derül ki. Mindkét széntrösztnél már megtörtént az augusztusban termelt szén mérlegelése és vég-eredményben az alábbi sorrend alakult ki a bányák között. Az eredményt százalékban fejeztük ki:

VÁRPALOTA:		KÖZÉPDUNÁNTÚLT:	
Herend	123,8	Pusztavám	116,7
Beszálló-akna	120,1	Balinka	112,6
Külfejtés	116,3	Ajka	111,3
Ernö-bánya	109,5	Padrag	108,8
Cser-bánya	106,9	Jókai-bánya	105,6
Ferenc-bánya	105,9	Dudár	98,4
S. II. akna	101,4	Tröszt:	109,6
Tröszt:	110,5		

A két széntröszt között, mint látszik, még egy százalék külön-b-ség sincs. Várpalota elsőségét annak köszönheti, hogy minden bá-nyája túlteljesítette tervét. A KDT-nél egyedül Dudár maradt adós tervével.

Az erőmű augusztusban 113,3 százalékra teljesítette tervét

A szenet az S. II. akna, a Be-szálló-akna és a külszínfejtes adja. 60,000 tonna szenet tudnak tartalékolni. Napi fogyasztás: 3800—4000 tonna.

A kötélpályától 650 m hosszú gumiszalag szállítja a szenet a

rendeltetési helyre. Egyetlen prob-léma, hogy csak ez az egy gami-szalag van; ha elromlik, akkor a bányákban is megáll a termelés. Sürgősen kell tartalékról gondos-kodni.

50 elsőéves ipari tanuló

Szeptember első napjaiban a gyárudvar is hangosabb lett a szokottnál, akárcsak az iskolák udvarai. Vége a szünidőnek, meg-kezdődik a tanítás. Csakhogy a régi másodéves és harmadéves ipari tanulók mellett több mint 50 elsőéves ipari tanuló lépte át a gyár kapuját, ismerkedett meg a gyárral, ahol őket megtanítják különböző szakmákra, a munka iránti szeretetre. Külön tanmü-hely van a Nitrogénműveknél az iparitanulók képzésére. A har-madéves ipari tanulók örömmel fogadták az elsőéveseket és büsz-kén vezetik be őket a szakma titkaiba, az iparitanuló élettel járó hétköznapiakba. Az új iparitanulók többségükben a vállalatnál dol-gozók gyermekeiből tevődnek össze, akikből a szakmunkás után-pótlás nevelést biztosítják. 12 csőszerező, ugyanennyi hegesztő, 14 villanyszerelő, 4 festő, és ami már évek óta nem volt, 4 vízvezeték-szerelőt, a műszerészműhelybe pedig 6 érettségizett fiatalat vettek fel, egyet pedig üvegtechnikusnak.

Sok sikert, bányász elvtársak!

Az Inotai Alumíniumkohó dolgozói köszöntik a Várpalotai Szénbányászati Tröszt dolgozóit a VII. bányásznap alkalmából. A kohászok jól tudják, hogy az ellenforradalmi események miatt le-állt alumíniumkohó beindítását, így munkájukat és kenyérüket a várpalotai bányászok hősiességének köszönhetik.

A kohászok soha nem felejtik el, hogy a bányászok voltak az elsők, akik a megbérelt gazdasági élet helyreállításának fontos-ságát felismerték és szenet adtak az örömvégeknek, üzemeknek a termelő munka megindításához.

Nagyszerű és hősi munkájukhoz további sikereket és jó sze-renesét kívánunk.

Inotai Alumíniumkohó dolgozói.

ELSŐ OSZTÁLYOSOK

— Anyuka! Hányat alszunk még? Mikor me-gyek iskolába?

Hányszor és hány helyen hangzottak el ezek a kérdések, ahogy közeledt szeptember, a tanév kezdete. Ilyenkor a szülőket is valami izga'om fogja el Furcsa, bizsergető, meleg érzés lopakodik a szív-be. Eszünkbe jut az régi emlék, amikor mi is ugyanígy készülődünk az iskolába. Az új táskaival átadtunk el és homályos, zürzavaros álmokat álmod-tunk, mielőtt elindultunk volna az iskolába.

Húsz évvel ezelőtt indultam el én is ezen az úton, a Kossuth utcai iskola felé. Szívem a torkom-ban dobogott és görcsösen szoritottam a nagyanyám kezét. Az iskola óriásivá nőtt a szememben. Az első nap félénk csendje fekküldte meg az épületet. Szeret-tem vo'na visszafordulni, futni, menekü'ni, vissza a Sinterdomb alá, a sörházutcai házba, vagy fel a dombra lepkéket kergetni. Nem lehetett. Nagy-anymám kemény keze megakadályozott. Jóságos han-gon biztatott (m'ntha megérezte vo'na, hogy mi zaj-lík le bennem): „Nem kell fél'ni te kis buta. Nem bán't itt senki.“ Beléptünk. Mosolygó arcú néni sie-tett hozzánk.

— Köszönj szépen! — mondta nagyanyám, de én egy hangot sem bírtam kinyögni.

— Gyere kisfiam! — biztatott Roskovecz tanító néni, majd látva félénk gyávaságomat, magához hú-zott, megcsókolt és simogatta a fejem. Olyan jól esett. Már nem féltem. A többi apró emberrel együtt ismerkedtünk a számokkal (ujjunkkal segítve). Egé-szen ötig. Kórusban mondtuk: Egy-kettő-három-négy-öt. Aztán nótát tanultunk: „Fel, fel, vitézek a csatára...“ Aki egyedül énekelte, cukrot kapott.

1957 szeptember 4. Esik az eső. Egy asszony áll az osztály ajtaja előtt. Megismerem. Ő nem. (Nem is csodálkozom ezen. Bemutatkozom, megmondom, hogy az első osztályosokról akarok írni. Most is úgy

mosolyog rám, mint 20 évvel ezelőtt. (Elhatároztam, hogy majd csak a végén mondom meg, hogy a régi eiséis jött el az újakhoz.)

Megkezdődik a tanítás. Jelenlétem úgy látszik nem zavarja a gyerekeket.

— Mutassátok meg a bácsinak, hogy mit tanul-tatok tegnap! — fordul (Horváthné Roskovecz Mar-git) tanító néni a gyerekek felé. Verset mondanak kórusban, számolnak: egy-kettő-három-négy-öt. Aki egyedül elmondja a verset, az cukrot kap, mint Kunce Gábor, Szűcs János, Szabó Laci, Pálmai Istvánka, Szántó Lali, Bányai Dániel, Seffer Zoli és Farkas Petyuka (A nevetek úgy írtam le, ahogy be-mutatkoztak a fiatalberek.)

A tanító néni meséli, hogy megkérdezte Sipos Lac'kától az első napon: „Hogy hívnak kisfiam?“ A gyerek azt válaszolta: „Még m'ndig nem tudja meg-jegyezni? Az előbb anyukám mondta, meg már én is megmondtam.“

Egyszer csak nóta csendül az ajkáról: „Fel, fel vitézek a csatára...“

Nagyon hamar vége az órának. A kis diákok párosával mennek ki a folyosóra. A tanító néni előtt le'eplezem magam. Örül. Beszélgetünk. Elmondja, hogy 41 éve tanít, n'incs senkije, minden öröme a tanítás, a gyermekek nevelése. Mindig elsőöket ta-nít (a legnehezebb feladat). Köszöni a pártnak, hogy még most is taníthat. Panasza csupán annyi, hogy nagy a sár az iskolaudvarban. Nemsokára elmegy a tanácshoz, hogy hozzanak murvát, hogy ne kelljen a gyerekeknek a sárban járkálni.

Megkezdődött a tanév. Várpalotán közel 200 elsőosztályos készül a holnapra. Biztosan sokan lesz-nek közülük mérnökök, orvosok, szakmunkások, s könnyen lehet, hogy államférfiak is. Hogy jó alapot kapnak, arra biztosíték a tanító néni hivatásszeretete és tudása.